

TardOral

**CICLE
D'ORALITATS.**

Activitats entorn
de la paraula dita.

D'OCTUBRE A
DESEMBRE DE 2020

Departament de Cultura, Patrimoni
i Política Lingüística
Consell de Mallorca

Fundació Mallorca
LiteRària

**Tradicionari
de Mallorca**

Basat en el calendari
folklòric de Rafel Ginard

Temps era temps, en la Mallorca que avui consideram tradicional, la tardor marcava un canvi meteorològic i també de cicle, que implicava canvis de comportament individuals i socials. Conta Rafel Ginard en les anotacions del seu Calendari Folklòric que en recollir els primers gínjols, els missatges en posaven uns quants sobre la taula de l'amo, a mode d'avís que acabava el temps d'ésser per defora i començava l'època de vetlar devers el foc.

Coincidint amb aquest moment tornava el recolliment, les vetllades al caliu i les rotllades de complicitats teixides amb els fils de les contarelles. La paraula prenia empenta i esdevenia baula de transmissió de llegendes, cançons, acudits o dites. Un patrimoni immaterial que hem heretat de generació en generació, per via oral.

Actualment estam més comunicats que mai, però parlam manco que mai. Des de la Fundació Mallorca Literària volem reprendre

el fil de veu de la cultura d'arrel i posar l'accent en l'oralitat que encara té molt per transmetre a properes generacions. Coincidint amb els mesos de tardor, aquest cicle TardOral ens permet posar el focus en activitats entorn de la paraula dita, en múltiples modalitats i aproximacions: espectacles, rotllades, activitats familiars i educatives, fan partícip la música, el recitat, la poesia, la cançó, la gastronomia i la reflexió en aquesta tasca de mantenir viva la paraula. Una paraula que, a més i sobretot, és significant i garanteix la perpetuació de valors, d'emocions, de costums i de coneixements que són inherents a la cultura d'arrel, i que no volem deixar perdre.

El cicle TardOral és una iniciativa del Museu de la Paraula. Casa Pare Ginard, coordinada per Joana M. Serra en el context del projecte Tradicionari de Mallorca.

Compta amb la implicació de molts i diversos agents culturals de Mallorca, i inclou propostes i activitats arreu:

- **Sant Joan**
- **Montuïri**
- **Palma**
- **Manacor**
- **Inca**
- **Vilafranca**
- **Lloret**
- **Petra**
- **Campos**
- **Artà**
- **Cassà de la Selva, Girona**

ESPECTACLES

Noves mirades sobre la paraula dita

ESPECTACLES

Dissabte, 24 d'octubre - 20 h

Palmira

Espectacle teatral musical

► TEATRE DE VILAFRANCA ★ 5 €

Dissabte, 21 de novembre - 20 h

"Llavors de fonoll"

Música i glosa

► EN EL MARC DEL FESTIVAL CÀNTUT. CASSÀ DE LA SELVA (GIRONA)

★ ESTRENA ABSOLUTA A CATALUNYA

Diumenge, 8 de novembre - 18 h

De "Molleta" a Aina Moll Marquès

Teatre

► TEATRE DE PETRA ★ 5 €

Dissabte, 5 de desembre - 20 h

Tarta Relena 'Intercede pro nobis'

Concert de polifonies i ressons electrònics

► ESGLÉSIA DE CONSOLACIÓ (SANT JOAN)

★ 10 €

TardOral

CICLE D'ORALITATS.
Activitats entorn de la paraula dita.

>> “**Palmira**”

Espectacle teatral musical

“Palmira” és un espectacle de petit format que recull el testimoni escrit i algunes cançons cantades de les missions de recerca que la musicòloga i poetessa Palmira Jaquetti (1895-1963) va fer a la dècada de 1930 per terres gironines, en especial, al poble de Pardines. La prosa dels seus dietaris de missions de recerca va ser considerada pel crític literari Joaquim Molas la millor prosa poètica dels anys trenta, i tanmateix la seva dimensió etnomusicològica n’ha eclipsat el seu relleu literari.

A càrrec d’**Elisenda Rué**, actriu, i **Izan Rubio**, músic.

Data: **Dissabte 24 d’octubre a les 20 h**

Lloc: Teatre de Vilafranca

Preu entrada: 5 € a www.entradium.com

Hi col·labora: Ajuntament de Vilafranca de Bonany.

Any Palmira Jaquetti amb motiu dels 125 anys del seu naixement.

>> “De Molleta a Aina Moll Marquès”

Teatre

“De “molleta” a Aina Moll Marquès”, vol ser un recorregut a través de la seva biografia i de la seva feina com a dona compromesa amb la llengua i la cultura del nostre país. Per això, combinam vivències i records amb material que ella mateixa ha escrit. Això ens permet acostar-nos a tots els públics i aconseguir que l'espectador pugui percebre la seva part més humana i alhora es pugui apropar a la seva gran tasca com a lingüista i com a docent.

A càrrec de **Francesca Vadell**, actriu, i **Antònia Monroig**, músic.

Data: **Diumenge 8 de novembre a les 18 h**

Lloc: Teatre Municipal Es Quarter, Petra

Preu entrada: 5€ a ticketib.com

Hi col·labora: Teatre de Petra.

>> “Llavors de fonoll”

Cançó i glosa

“El folklore, reblit de notícies menudes i aromàtiques com a llavors de fonoll, m’ha permès guaitar a través de variadíssims finestrons, els paisatges interiors de l’ànima mallorquina.”

Rafel Ginard

Partint del “Calendari folklòric de Mallorca”, de Rafel Ginard, neix aquest espectacle de cançó i tonades tradicionals que seran interpellades amb les gloses improvisades, en un diàleg que farà de pont amb allò recollit de la tradició oral als anys 50 del segle XX, i la llengua esmolada més actual del jove glosador.

Música i paraula a càrrec de **Natàlia Tascón, Carles Seguí i Miquel Àngel Adrover**.

Data: **Dissabte 21 de novembre a les 16:30 h**

Lloc: Festival Càntut, de Cassà de la Selva (Girona)

Preu entrada: gratuït

>> “Tarta Relena”

Concert de polifonies i ressons electrònics

Tarta Relena neix el 2016 com un projecte de dues cantants per explorar a capella les sonoritats de diferents estils de músiques vocals. Lluny de voler crear un segell d'allò tradicional i de definir la mediterraneïtat, Tarta Relena vol fer-se seu un repertori que va des de músiques de tradició oral fins a cançons d'autor que d'una manera o altra es relacionen amb l'àrea geogràfica del Mediterrani. Als arranjaments de Tarta Relena, els timbres tan diferents de les dues veus s'enllacen o fan nusos, flueixen com l'aigua o rasquen com l'estepa; s'allunyen en dissonàncies esmolades i més tard es retroben. Sempre buscant la complexitat en la senzillesa i la màxima expressió amb el mínim d'elements.

Data: **Dissabte 5 de desembre a les 20 h**

Lloc: Església de Consolació. Sant Joan

Preu entrada: 10 € a www.entradium.com

Hi col·labora: Ajuntament de Sant Joan

ROTLADES

Xerrades entorn a la paraula dita

ROTLADES

Divendres, 23 d'octubre - 19 h

**Descobrir
Palmira Jaquetti.**
Poeta, compositora i
caçadora de cançons

Conferència

► CAN BALAQUER (PALMA) ★ Gratuït

Divendres, 30 d'octubre - 19 h

Trinta Lumes

Projecció + col·loqui

► SALA DE L'EDIFICI ES MOLINAR,
(MONTUÏRI) ★ Gratuït

Dissabte, 28 de novembre - 13.30 h

Llépols de tardor.
La cuina del
Calendari Folklòric

Presentació i dinar gastronòmic

► RESTAURANT CAN CALENT (CAMPOS)

★ 35 € (amb menú degustació inclòs)

Dissabte, 12 de desembre - 19.30 h

Veus i olors.
La cuina del
Calendari Folklòric

*Concert, presentació i
tast gastronòmic*

► POSSESSIÓ DE SON JOAN ARNAU
(LLORET DE VISTALEGRE)

★ 12 € (amb menú degustació inclòs)

TardOral

CICLE D'ORALITATS.
Activitats entorn de la paraula dita.

>> “**Descobrir Palmira Jaquetti**”

Conferència

A càrrec d'**Amadeu Corbera**, musicòleg

El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural, ha impulsat la celebració de l'**Any Palmira Jaquetti Isant** (Barcelona, 1895 - Els Monjos, 1963) amb motiu dels 125 anys del seu naixement.

Palmira Jaquetti és una de les moltes dones que, des d'un anonimat encara vigent, van contribuir a millorar el nivell cultural del país a partir de les seves inquietuds musicals, literàries, pedagògiques i humanístiques en general. Com a dona d'una època en què era difícil ésser escoltada i valorada en el món intel·lectual i cultural, representa un paradigma de tantes altres dones, també anònimes, que van contribuir a construir un model de país.

Des de 1925 va participar de manera molt activa en les missions de recerca de cançons de l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya*, patrocinada i promoguda per Rafel Patxot i Jubert i l'Orfeó Català. Els seus escrits de les memòries dels viatges i dels treballs de camp són un testimoni viu i directe de la vida rural dels anys 20 i 30 del segle passat, a part d'una mostra de la seva sensibilitat estètica, literària i humana. Com a poetessa, va participar en Jocs Florals celebrats fora de Catalunya i hi va guanyar diversos premis. Com a compositora, va harmonitzar cançons a dues, tres i quatre veus i ha deixat una obra, en bona part, encara per descobrir. La seva figura, la seva trajectòria i el llegat que ens ha deixat mereixen el nostre reconeixement i la seva divulgació.

Data: **Divendres 23 d'octubre a les 19 h**

Lloc: Can Balaguer, Palma.

Preu entrada: gratuït

Places limitades. Cal reservar entrada a info@mallorcaliteraria.cat

Hi col·labora: Ajuntament de Palma.

Any Palmira Jaquetti amb motiu dels 125 anys del seu naixement.

>> “Trinta Lumes”

Projecció i col·loqui

A càrrec de **Diana Toucedo** i **Magdalena Gelabert**

L’Alba té dotze anys i vol descobrir tot el que la mort té de desconegut, misteriós i fascinant. Ella i el seu millor amic, en Samuel, entren a cases abandonades, recorren pobles destruïts i s’endinsen en unes muntanyes que amaguen un món paral·lel. Un viatge que parteix de la innocència per descobrir el misteri de la lluita entre la vida i la mort. A través d’una narració híbrida entre la ficció, el documental i el misticisme, es desenvolupa un relat que combina l’estil naturalista amb elements sobrenaturals, ambientat en el si d’una petita comunitat de la Galícia més profunda.

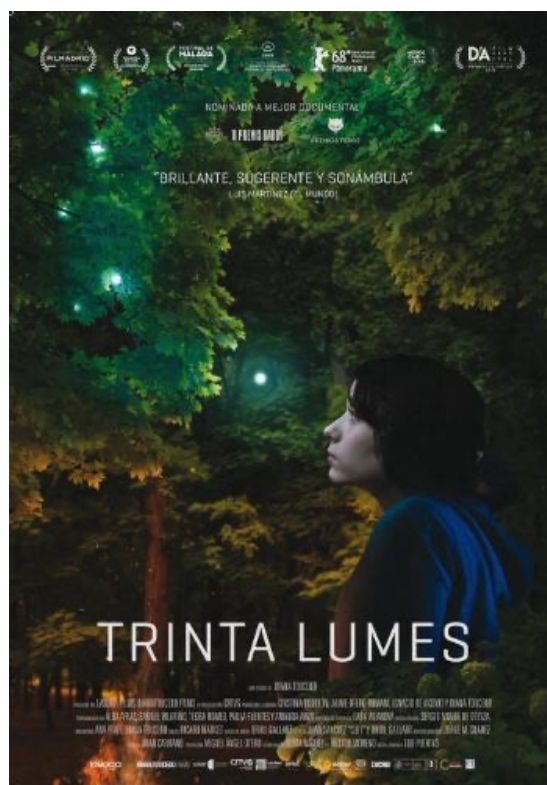
Data: **Divendres 30 d’octubre a les 19 h**

Lloc: Sala de l’Edifici Es Molinar, Montuïri

Preu entrada: gratuït

Places limitades. Cal reservar entrada a info@mallorcaliteraria.cat

Hi collabora: Ajuntament de Montuïri

>> “Llépols de tardor. La cuina del Calendari Folkloric”

Presentació i dinar gastronòmic

El xef **Miquel Calent** i **Miquel Sbert**, ens guiaran en un recorregut gustatiu i etnopoètic per la tardor mallorquina. Un menú preparat i servit amb bones dosis de paraula i tradició. Acompanyaran els experts un duet de glosadors, que sumaran la seva paraula improvisada.

Data: **Dissabte 28 de novembre a les 13:30 h**

Lloc: Restaurant Can Calent (Campos)

Preu entrada amb menú degustació inclòs: 35 €

Places limitades. Cal reservar entrada a info@mallorcaliteraria.cat

>> “Veus i olors. La cuina del Calendari Folklòric”

Concert, presentació i tast gastronòmic

Tomeu Arbona ens presenta la seva interpretació del primer volum, dedicat a la tardor, del “Calendari folklòric de Mallorca”. El conegut xef ens presenta un concert que neix directament de les veus i tonades recollides per Rafel Ginard en el seu “Calendari folklòric de Mallorca”. Tot anirà acompanyat d'un tast de cuina tardoral a càrrec de Tomeu Arbona.

Data: **Dissabte 12 de desembre a les 19:30 h**

Lloc: Possessió de Son Joan Arnau (Lloret de Vistalegre)

Preu entrada amb tast gastronòmic inclòs: 12 €

Places limitades. Cal reservar entrada a info@mallorcaliteraria.cat

Hi col·labora: Ajuntament de Lloret de Vistalegre

>> **Calendari Folklòric de Mallorca**

Presentacions

- 6 de novembre a les 19 h, S'Escorxador, **Sant Joan**.
A càrrec d'Andreu Ramis i Miquel Sbert.
Presenta: Climent Picornell.
Cal reservar entrada a info@mallorcaliteraria.cat
Hi col·labora: Ajuntament de Sant Joan [logo Sant Joan]
- 27 de novembre a les 19 h, Claustre de Sant Francesc, **Artà**.
A càrrec d'Andreu Ramis i Miquel Sbert.
Presenta: Jaume Cabrer.
Cal reservar entrada info@mallorcaliteraria.cat
Hi col·labora: Ajuntament d'Artà i Convent de Sant Francesc.
- 4 de desembre 19:30 h, Claustre de Sant Domingo, **Inca**.
A càrrec d'Andreu Ramis i Miquel Sbert.
Presenta: Caterina Valriu
Cal reservar entrada info@mallorcaliteraria.cat
Hi col·laboren: Llibreria Espirafocs i Ajuntament d'Inca
- 19 de desembre 19:30 h, Auditori del Conservatori de **Manacor**.
A càrrec d'Andreu Ramis, Miquel Sbert i Toni Galmés.
Presenta: Rafel Perelló
Hi col·labora: Ajuntament de Manacor.

> EN FAMÍLIA

Oralitat tradicional

EN FAMÍLIA

**A Mallorca,
Nit de les Ànimes.
Encén el llum
i fora por!**

EDUCACIÓ

**A Mallorca,
Nit de les Ànimes.
Encén el llum
i fora por!**

TardOral

CICLE D'ORALITATS.
Activitats entorn de la paraula dita.

ACTIVITAT DIDÀCTICA

Proposta didàctica adreçada a centres educatius per conèixer i gaudir dels rituals al voltant de la Nit de les ànimes a Mallorca.

JORNADA FORMATIVA

Adreçada a tècnics de biblioteques, de cultura, joventut o educació dels ajuntaments de Mallorca.

CAMPANYA DIVULGATIVA

Acció de divulgació dels rituals de la Nit de les ànimes a Mallorca.

>> A Mallorca Nit de les Ànimes.

Encén el llum i fora por!

**Tallers, contarelles i rituals
per a una nit de misteri**

La cultura de la mort a Mallorca s'ha desenvolupat a través de ritus funeraris i, col·lectivament, en la celebració de la festa més important de la tardor, el dia de Tots Sants i la diada de Difunts. La importància de la festivitat de Tots Sants es reflecteix en la gran quantitat de tradicions i costums que l'envolten. Costums que tenen uns components que es mouen entre la devoció i el respecte de cap als avantpassats i la celebració de la por lligada a l'obscuritat de la mort. La tradició medieval de les danses de la Mort, que ens presenten la Mort com a realitat sobtada i que ningú pot evitar; la de les cançons de Mort, composicions orals cantades en el curs d'una cerimònia per plànyer la mort de persones estimades; i les tradicions lligades a Tots Sants han generat un patrimoni immaterial que ens fa palès la importància del tema en la cultura mallorquina. Us presentam una sèrie de propostes i activitats per donar a conèixer als infants totes aquestes pràctiques rituals que caracteritzaven la celebració de la Nit de les Ànimes a la nostra illa.

Activitat adreçada a infants a partir de 6 anys.

Disponible per a biblioteques, centres culturals i centres educatius.

Del 19 d'octubre al 8 de novembre de 2020.

Reserves a info@mallorcaliteraria.cat

>> A Mallorca Nit de les Ànimes.

Encén el llum i fora por!

Una nova campanya del Tradicionari de Mallorca

La campanya impulsada per la Fundació Mallorca Literària vos proposa celebrar la Nit de les Ànimes 2020, enfora de la massificació habitual dels altres anys, però cercant-ne el seu sentit vertader.

Hi ha molts de rituals i accions que podeu du a terme individualment o en petits grups.

Vos animam a seguir l'etiqueta #NitdelesÀnimes on podreu conèixer tots els secrets i misteris d'aquesta nit.

Elaboram entre tots un àlbum de la Nit de les Ànimes 2020, compartiu els vostres rituals preferits etiquetant-nos a les xarxes socials amb l'etiqueta #NitdelesÀnimes.

Convertirem la Nit de les Ànimes 2020 en una celebració col·lectiva!

**TardOral és una proposta del
Museu de la Paraula de Fundació Mallorca Literària
– Departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del
Consell de Mallorca.**

**Direcció: Carme Castells
Coordinació: Joana M. Serra**

Amb la col·laboració de: Ajuntament de Sant Joan, Ajuntament de Vilafranca, Teatre de Petra, Festival Càntut, Ajuntament de Palma, Ajuntament de Montuïri, possessió Son Joan Arnau, Ajuntament de Lloret, Ajuntament d'Artà, Ajuntament d'Inca, Llibreria Espirafocs, Ajuntament de Manacor, Convent de Sant Francesc d'Artà.

TOTA LA INFORMACIÓ A www.mallorcaliteraria.cat/agenda
Per a consultes, contacta'ns a info@mallorcaliteraria.cat
Joana M. Serra, coordinadora del cicle: ginard@mallorcaliteraria.cat

TardOral

CICLE D'ORALITATS.

Activitats entorn de la paraula dita.

D'OCTUBRE A DESEMBRE DE 2020

ESPECTACLES

Dissabte, 24 d'octubre - 20 h

Palmira

Espectacle teatral musical
► TEATRE DE VILAFRANCA ★ 5 €

Diumenge, 8 de novembre - 18 h

De "Molleta" a Aina Moll Marquès

Teatre
► TEATRE DE PETRA ★ 5 €

ROTLADES

Dídivendres, 23 d'octubre - 19 h

Descobrir Palmira Jaquetti. Poeta, compositora i caçadora de cançons

Conferència
► CAN BALAGUER (PALMA) ★ Gratuït

Dídivendres, 30 d'octubre - 19 h

Trinta Lumes

Projecció + col·loqui
► SALA DE L'EDIFICI ES MOLINAR,
(MONTUÏRI) ★ Gratuït

Dissabte, 21 de novembre - 20 h

"Llavors de fonoll"

Música i glosa
► EN EL MARC DEL FESTIVAL CÀNTUT.
CASSÀ DE LA SELVA (GIRONA)
★ ESTRENA ABSOLUTA A CATALUNYA

Dissabte, 5 de desembre - 20 h

Tarta Relena 'Intercede pro nobis'

Concert de polifonies
i ressons electrònics
► Església de Consolació
(SANT JOAN) ★ 10 €

Dissabte, 28 de novembre - 13.30 h

Llépols de tardor. La cuina del Calendari Folkloric

Presentació i dinar gastronòmic
► RESTAURANT CAN CALENT (CAMPOS)
★ 35 € (amb menú degustació inclòs)

Dissabte, 12 de desembre - 19.30 h

Veus i olors. La cuina del Calendari Folkloric

Concert, presentació i
tast gastronòmic
► POSSESSIÓ DE SON JOAN ARNAU
(LLORET DE VISTALEGRE)
★ 12 € (amb menú degustació inclòs)

EDUCACIÓ

A Mallorca, Nit de les Ànimes. Encén el llum i fora por!

ACTIVITAT DIDÀCTICA

Proposta didàctica adreçada
a centres educatius per
conèixer i gaudir dels rituals
al voltant de la Nit de les
ànimes a Mallorca.

EN FAMÍLIA

A Mallorca, Nit de les Ànimes. Encén el llum i fora por!

JORNADA FORMATIVA

Adreçada a tècnics de
biblioteques, de cultura,
joventut o educació dels
ajuntaments de Mallorca.

CAMPANYA DIVULGATIVA

Acció de divulgació dels
rituals de la Nit de les
ànimes a Mallorca.

PRESENTACIONS

Calendari Folkloric de Mallorca

► **TOTA LA INFORMACIÓ A**
www.mallorcaliteraria.cat/agenda

Per a consultes, contacta'ns a
info@mallorcaliteraria.cat

Departament de Cultura, Patrimoni
i Política Lingüística
Consell de Mallorca

Fundació Mallorca
LiteRària

t
Tradicionari
de Mallorca
Basat en el calendari
Folkloric de Mallorca